

Body of Knowledge
Kwalificatiedossier Apothekersassistent
Crebonummer 23265

Titel	:	Body of Knowledge Kwalificatiedossier Apothekersassistent, geldig vanaf 2020
Auteur(s)	:	STeAG (met medewerking van Commissie Opleidingen KNMP en Commissie Onderwijs SBA), Atie Beverdam
MBO Raad	:	Houttuinlaan 6 Postbus 2051 3440 DB Woerden T: 0348 - 75 35 00 E: info@mboraad.nl I: www.mboraad.nl
Vastgesteld door	:	Algemene Ledenvergadering d.d. 14 december 2023
Versienummer	:	1.3, september 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Basisdeel kwalificatiedossier Apothekersassistent	5
2.1	Kerntaak B1-K1: Voert geïndividualiseerde farmaceutische patiëntenzorg uit	5
2.2	Kerntaak B1-K2: Verleent niet-receptgestuurde zorg aan de patiënt	11
2.3	Kerntaak B1-K3: Biedt productzorg	13
2.4	Kerntaak B1-K4: Werken aan kwaliteit en deskundigheid	17
Bijlagen en overzicht wijzigingen t.o.v. vorige versie bijlagen		19
Bijlage 1: Topgeneesmiddelen stofnamen overzicht GIP gebruikers en uitgifte		20
Bijlage 2: Lijst IA/CI/MFB's (2a) en Doseringen en bijzonderheden K2 (2b)		26
Bijlage 3: Lijst Medicatieverwisselingen KNMP		28
Bijlage 4: Triage instrument NIVEL		28

Deze bijlagen worden elk jaar in september geactualiseerd door STeAG (tenzij er geen aanpassingen noodzakelijk zijn).

1 Inleiding

Uitgangspunten Body of Knowledge

De uitgangspunten zijn:

- Concrete en bruikbare duiding van de kenniselementen in het kwalificatiedossier op kerntaakniveau. Waar mogelijk wordt ook de koppeling met de werkprocessen aangegeven.
- De kennis wordt op kerntaakniveau ingedeeld in thema's, zodat er thema's van vergelijkbare omvang ontstaan met bij elkaar passende kenniselementen.
- In een matrix wordt aangegeven bij welke werkprocessen deze kenniselementen worden toegepast. Een thema op kerntaakniveau kan ook werkprocesoverstijgend zijn, zoals bijvoorbeeld Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie.
- Leerresultaten worden beschreven op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.
- Bij leerresultaten is er zo min mogelijk overlap tussen de leerresultaten van het basis- en profieldeel.
- Door het benoemen van onderwerpen worden de leerresultaten geconcretiseerd.
- Kennis en toepassen van kennis wordt beschreven volgens taxonomie Bloom.
- Alle BoK's hanteren een vergelijkbaar aggregatieniveau en zijn niet te specifiek.
- BoK's kunnen ingezet worden voor het maken van kennistoetsen/-examens op werkproces en kerntaakniveau.
- Ze zijn toepasbaar bij flexibeler en efficiënt opleiden en bij maatwerktrajecten.

Inhoud document

Body of Knowledge van de kwalificatie Apothekersassistente (Crebonummer 25650):

- B1-K1: Voert geïndividualiseerde farmaceutische patiëntenzorg uit
- B1-K2: Verleent niet-receptgestuurde zorg aan de patiënt
- B1-K3: Biedt productzorg
- B1-K4: Werken aan kwaliteit en deskundigheid

2 Basisdeel kwalificatiedossier Apothekersassistent

2.1 Kerntaak B1-K1: Voert geïndividualiseerde farmaceutische patiëntenzorg uit

B1-K1-W1: Neemt de zorgvraag aan (farmaceutisch handelen)

B1-K1-W2: Voert medicatiebewaking uit (farmaceutisch handelen)

B1-K1-W3: Verzorgt uitgifte van medicijnen (farmaceutisch handelen)

B1-K1-W4: Geeft instructie over medicatiegebruik (communicatie)

B1-K1-W5: Verwerkt patiëntgerelateerde informatie en administratie (communicatie)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Wet- en regelgeving, normen en procedures	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van wet- en regelgeving, waaronder geneesmiddelenwet, Opiumwet en AVG (w1) - Heeft specialistische kennis van richtlijnen, protocollen en werkafspraken conform de normen van de KNMP en de NVZA (w1 t/m w5) - Heeft brede kennis rondom zorgbeleid van zowel overheid als zorgverzekeraar (w1, w5) - Kan de beroepscode van de apothekersassistent toepassen in haar werk (w1 t/m w5) 	Voert geïndividualiseerde farmaceutische patiëntenzorg uit volgens wet- en regelgeving, richtlijnen, protocollen, werkafspraken, conform de normen van de KNMP en de NVZA, en de beroepscode.	<ul style="list-style-type: none"> - Geneesmiddelenwet - WGBO - Opiumwet - Schengenverklaring - AVG - KNMP richtlijnen - NAN - ZAN - Basisverzekering, vergoedingsmodellen zorgverzekeraars, preferentiebeleid, eigen bijdrage, eigen risico en machtigingen - Recalls - Beroepscode apothekersassistent 	WP overstijgend
Patiëntgroepen en verschillende soorten zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van diverse groepen patiënten zoals leeftijdsgroepen en groepen met bepaalde (culturele) achtergronden (w1) 	Analyseert het functioneren, de zorg en achtergronden van verschillende groepen patiënten en onderbouwt hoe de bejegening op hen kan worden afgestemd.	<u>Patiëntgroepen en soorten zorg</u> Kennis van de volgende groepen patiënten gericht op de bejegening bij de zorgverlening: <ul style="list-style-type: none"> - Chronisch zieken - Ouderen - Palliatieve zorg - Kinderen 	B1-K1-W1 B1-K1-W3

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Patiëntgroepen en verschillende soorten zorg (<i>vervolg</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – Heeft kennis van verschillende soorten zorg, zoals chronische zorg en palliatieve zorg (w3) 		<ul style="list-style-type: none"> - Patiënten met een beperking, taalachterstand of laaggeletterdheid. Gebruikmakend van de beschikbare hulpmiddelen zoals bijsluiter in Beeld (BIB) en Kijksluiter of tolkentelefoon. - Geloofsovertuigingen in relatie tot geneesmiddelgebruik. Bijvoorbeeld: Ramadan, vaccingebruik, gelatine gebruik 	
Medicatieveiligheid en patiëntveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> – Heeft specialistische kennis over medicatieveiligheid (afhandeling van medicatiebewakingssignalen incl. medisch farmaceutische beslisregels en laboratoriumwaardes) (w2) – Heeft kennis van therapietrouw en polyfarmacie (w3) – Kan rekvaardigheden toepassen met betrekking tot: doseringen, concentraties, omrekenen van hoeveelheden, toepassen van schaalverandering, Internationale Eenheden en controleren van berekeningen, bewaartermijn en afleverhoeveelheid (w2) – Heeft brede kennis over patiëntveiligheid (w2) – Kan (h)erkennen en handelen t.a.v. (bijna) incidenten, om schade voor de patiënt te beperken, openheid te bieden en herhaling te voorkomen (w2) – Heeft brede kennis van preventieve maatregelen en leefstijlinterventie (w4) 	<p>Analyseert de recepten op de medicatiebewakingssignalen en handelt deze af volgens de geldende richtlijnen.</p> <p>Analyseert leefstijl en therapietrouw van verschillende patiëntgroepen en onderbouwt welke preventieve maatregelen en leefstijlinterventies ingezet kunnen worden.</p>	<p><u>Medicatiebewaking</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Interacties kunnen afhandelen m.b.v. AIS (zie bijlage 2) - MFB's (Landelijke set in combinatie met bijzondere kenmerken en verminderde nierfunctie) - Contra-Indicaties (absoluut en relatief) kunnen afhandelen m.b.v. AIS (zie bijlage 2) - Doseringcontrole (KNMP-kennisbank en kinderformularium) - Comorbiditeit - Natriumwaarden - Kaliumwaarden - Bloedsuiker: Glucose en HbA1C - INR - Therapietrouw, over- en ondergebruik - Zwangerschap en borstvoeding - Incident melden - Preventieve maatregelen en leefstijlinterventie passend bij de eerdergenoemde ziektebeelden - Farmacogenetisch paspoort 	<p>B1-K1-W2 B1-K1-W3 B1-K1-W4</p>

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Geneesmiddelen en medische hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen (w3, w4) - Heeft specialistische kennis van bewaarcondities van medische hulpmiddelen (w4) 	<p>Legt de werking, toepassing, meest voorkomende bijwerking(en) en bewaarcondities van geneesmiddelen in begrijpelijke taal uit.</p> <p>Kiest een medisch hulpmiddel passend bij het toe te dienen geneesmiddel en geeft gebruiksinstructie in begrijpelijke taal, inclusief informatie over bewaarcondities.</p>	<p><u>Geneesmiddelen</u> (generieke namen) werking en meest voorkomende bijwerkingen</p> <p>Van de geneesmiddelen uit de top 100 van de GIP data bank (bijlage 1) is de volgende parate kennis aanwezig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geneesmiddelgroepen; hoofdgroep en subgroep en verdere verdeling volgens het Informatorium Medicamentorum/KNMP-kennisbank - BNG-gesprek (KNMP, UI-online) - Tweede uitgifte volgens KNMP-kennisbank of UI-online <p><u>Medische hulpmiddelen</u></p> <p>Kennis van de volgende medische hulpmiddelen in relatie tot het toedienen van geneesmiddelen gericht op het kunnen geven van een gebruiksinstructie, inclusief bewaarcondities:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oogdruppelhulpen (oogziekenhuis Rotterdam) - Insulinepennen van de insuline uit de GIP-databank - Insulinaalden, naaldencontainers - Soorten inhalatoren en hulpmiddelen voor inhalatie volgens de top-100 GIP databank: <ul style="list-style-type: none"> o poederinhalatoren o aërosolen o voorzetkamers o vloeistofinhalatoren o inhalatoren nasaal - Applicators gerelateerd aan de geneesmiddelen uit de top-100 GIP databank - Weekdozen, dagdozen, uitleg GDS 	<p>B1-K1-W3</p> <p>B1-K1-W4</p>

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van de menselijke anatomie, fysiologie en pathologie gerelateerd aan farmacologie (w2, w3) - Heeft brede kennis van ziektebeelden van doelgroepen en gedrag dat daarbij kan voorkomen (w4) 	<p>Beschrijft ziektebeelden van doelgroepen en het gedrag dat daarbij kan voorkomen en begrijpt de bijbehorende medicamenteuze behandeling.</p> <p>Analyseert aan de hand van het geneesmiddelengebruik van welk ziektebeeld er sprake kan zijn.</p> <p>Legt de werking van het menselijk lichaam en het geneesmiddel uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spijsverteringsstelsel - Voedingsstoffen - Bouw en functie van de huid - Hart - Bloedvaten - Bloed - Nieren en urinewegen: - Luchtwegen - Ademhaling - Zintuigen - Zenuwstelsel - Centraal zenuwstelsel - Hormonen en hormoonklieren - Voortplanting 	<p><u>Pathologie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oorzaak, gevolg en medicamenteuze behandelingen van ziektebeelden gekoppeld aan de geneesmiddelen uit de top-100 GIP databank. <p><u>Farmacokinetiek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Eerste leverpassage - Cumulatie - Halfwaardetijd - Biologische beschikbaarheid - Uitscheidingswegen - Toedieningswegen (gekoppeld aan de top-100 GIP databank) - Systemisch en lokale werking - Therapeutische breedte (sub-therapeutisch, letaal en toxisch) <p><u>Farmaco-dynamiek</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wat doet geneesmiddel in het lichaam <p><u>Anatomie, fysiologie</u> (gerelateerd aan ziektebeelden en werking van geneesmiddelen uit de top-100 GIP databank):</p> <p><u>Spijsverteringsstelsel</u></p> <p><u>Voedingsstoffen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Koolhydraten, Vetten, Eiwitten, Mineralen, Vitaminen, Water <p><u>Bouw en functie van de huid</u></p> <p><u>Hart</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ligging en bouw - Functie <p><u>Bloedvaten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bouw en functie - Bloedvatenstelsel - Bloeddruk <p><u>Bloed</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bloedplasma en bloedcellen - Bloedstolling 	<p>B1-K1-W2</p> <p>B1-K1-W3</p> <p>B1-K1-W4</p>

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie (<i>vervolg</i>)			<p><u>Nieren en urinewegen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rol nieren bij uitscheiding van geneesmiddelen - Nierbekken, urineblaas, plasbuis, uitscheiding geneesmiddelen <p><u>Luchtwegen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bouw en functie van de neusholte, mondholte, keelholte, strottenhoofd, luchtpijp en hoofdbronchiën - Bronchiën en bronchiolen, longweefsel. <p><u>Ademhaling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ademhalingsbewegingen, regulatie van de ademhaling, longfunctie - Algemene kenmerken, pijnreceptoren <p><u>Zintuigen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Reuk, geur, smaak, zicht, gehoor, tastzin <p><u>Zenuwstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Taken, algemene werking, - Werking van de zenuwcel <p><u>Centraal zenuwstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Grote hersenen uitwendige en inwendige bouw, functies - Sympatisch zenuwstelsel - Parasympatisch zenuwstelsel <p><u>Hormonen en hormoonklieren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Werking van hormonen - Hypofyse, schildklier, bijschildklieren, eilandjes van Langerhans, bijnieren, geslachtsklieren, <p><u>Voortplanting</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrouwelijke geslachtsorganen, vrouwelijke cyclus en bevruchting - Mannelijke geslachtsorganen 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Kan verschillende gesprekstechnieken en gespreksvaardigheden (indien nodig gecombineerd) toepassen (consultvoering) (w3) - Kan vaardigheden toepassen m.b.t. conflicthantering en omgaan met mondige patiënten en goed geïnformeerde patiënten (w3) - Kan afstemmen op diverse achtergronden in diverse werkcontacten (w2) - Kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners (w1, w2, w4) 	<p>Integreert gesprekstechnieken in de communicatie met patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners.</p> <p>Kiest de juiste gespreksvorm en past deze correct toe bij het verlenen van farmaceutische patiëntenzorg.</p>	<p><u>Gesprekstechnieken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luisteren, samenvatten, doorvragen - Concretiseren - Parafrazeren - Omgaan met stiltes - Argumenteren - Assertief reageren, grenzen aangeven - Mening verwoorden - Onderhandelen - Aanmoedigen - Verantwoording afleggen - Slecht nieuwsgesprek <p><u>Gespreksvormen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Baliegesprek - Voorlichtingsgesprek - Advies- en instructiegesprek - Conflicthantering - Consultvoering - Triage (NIVEL, zie bijlage 4) - Intercollegiaal overleg 	<p>B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3 B1-K1-W4</p>
Informatieverwerking en administratie	<ul style="list-style-type: none"> - B1-K1-W5: De apothekersassistent verzorgt administratieve werkzaamheden. - Kan ICT vaardigheden toepassen 	<p>Voert handelingen uit in het AIS tijdens diverse werkzaamheden in de apotheek.</p> <p>Stelt een medicatieoverzicht op en maakt het, als de patiënt toestemming geeft/LSP, toegankelijk voor behandelaars uit eerste en tweede lijn.</p>	<p><u>AIS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe klant invoeren - LSP aanzetten - Toestemming AVG - Labwaarden - Bezorgen / Geneesmiddelen Uitgifte Apparaat (GUA) gebruiken - Naar zorgverzekeraar of op rekening en deze eventueel naar ander adres kunnen sturen - Alle handelingen in een track en trace systeem verwerken. <p><u>AMO</u></p>	<p>B1-K1-W5</p>

2.2 Kerntaak B1-K2: Verleent niet-receptgestuurde zorg aan de patiënt

B1-K2-W1: Adviseert over gezondheid en preventie (maatschappelijk handelen)

B1-K2-W2: Geeft zelfzorgadvies (communicatie)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Gezondheid en preventie	<ul style="list-style-type: none"> – Heeft specialistische kennis van preventieve zorg 	Analyseert in het kader van preventie de risicofactoren en onderbouwt welke voorlichting en adviezen aan de patiënt gegeven kunnen worden.	<ul style="list-style-type: none"> - Niet medicamenteuze adviezen bij onderwerpen Standaarden voor Zelfzorg - Vitamine D - Aanvullende/vervangende voeding, drinkvoeding - Reisadviezen - Mondzorg - Ramadan en geneesmiddelen - (Leefstijl-)adviezen uit de Standaarden voor Zelfzorg ter voorkoming van “klachten” 	B1-K2-W1
Zelfzorgadvies	<ul style="list-style-type: none"> – Heeft brede kennis over aandoeningen die met zelfzorg behandeld kunnen worden (w1) – kan consultvoering inzetten (w1, w2) – Kan commerciële vaardigheden toepassen (w2) – Kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners (w1, w2) 	Analyseert de aandoening van de patiënt die met zelfzorg behandeld kan worden en onderbouwt welk patiëntgericht, commercieel zelfzorgadvies gegeven kan worden.	<u>Aandoeningen Standaarden voor Zelfzorg</u> <u>Consultvoering</u> <ul style="list-style-type: none"> - Wham vragen en AIS <u>Commerciële vaardigheden:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Inkoop- en verkoop van producten voor de vrije verkoop - Verkoopgesprek 	B1-K2-W1 B1-K2-W2
Geneesmiddelen en medische hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> – Heeft specialistische kennis van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen – Heeft specialistische kennis over toedieningsvormen van medicatie 	Onderbouwt het advies voor de patiënt over vrij verkrijgbare geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, inclusief de dosering en gekozen toedieningsvorm.	<ul style="list-style-type: none"> - Vrij verkrijgbare geneesmiddelen en medische hulpmiddelen zoals opgenomen en uitgewerkt in de Standaarden voor Zelfzorg (uitgangspunt is de nieuwste versie) - Incontinentiematerialen - Dosering van geneesmiddel gebruikmakend van de Standaarden voor Zelfzorg. - Verschillende toedieningsvormen 	B1-K2-W2

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van de menselijke anatomie, fysiologie en pathologie gerelateerd aan farmacologie - Heeft specialistische kennis van Zelfzorg en zelfzorgmiddelen 	<p>Beschrijft ziektebeelden en klachten van doelgroepen en daarvoor beschikbare medicamenteuze behandelingen en zelfzorg.</p> <p>Legt de werking van het menselijk lichaam en het zelfzorgmiddel uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spijsverteringsstelsel - Bouw en functie van de huid - Luchtwegen - Algemene kenmerken, Pijnreceptoren - Vrouwelijke hormonen en geslachtsorganen - Virusinfecties - Evenwichtsorgaan 	<p><u>Pathologie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ziektebeelden: oorzaak, klachten, het gevolg, medicamenteuze behandelingen gekoppeld aan de onderwerpen uit de Standaarden voor Zelfzorg van de KNMP <p><u>Anatomie, fysiologie en farmacologie</u> gerelateerd aan de Standaarden voor Zelfzorg:</p> <p><u>Spijsverteringsstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Maag en darmen - Maagklachten, diarree, verstopping <p><u>Bouw en functie van de huid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoofdroos, schimmelinfectie, wondjes, wratten, acne <p><u>Luchtwegen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoest, verkoudheid, allergische neusklachten <p><u>Algemene kenmerken, pijnreceptoren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pijnklachten; hoofdpijn, spierpijn, menstruatiepijn <p><u>Vrouwelijke hormonen en geslachtsorganen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Menstruatieklachten, PMS, vaginale schimmelinfectie, noodanticonceptie <p><u>Virusinfecties;</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kinderziektes, koortslip <p><u>Evenwichtsorgaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Reisziekte 	B1-K2-W2
Wet- en regelgeving, normen en procedures niet-receptgestuurde zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van geldende relevante wet- en regelgeving, procedures en protocollen (w1, w2) 	Verleent niet-receptgestuurde zorg volgens wet- en regelgeving, procedures, protocollen en standaarden voor zelfzorg.	<ul style="list-style-type: none"> - Standaarden voor Zelfzorg KNMP - UA-vragenlijsten en UR, UAD, AV - WHAM-methodiek - Triage - Consultvoering 	B1-K2-W1 B1-K2-W2

2.3 Kerntaak B1-K3: Biedt productzorg

B1-K3-W1: Stelt voorgeschreven (industriële gemaakte) geneesmiddelen beschikbaar (organisatie)

B1-K3-W2: Stelt op maat gemaakte geneesmiddelen beschikbaar (organisatie)

B1-K3-W3: Zorgt voor logistiek en beheer (organisatie)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Wet- en regelgeving, normen en procedures	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van wet- en regelgeving, zoals: hygiëne, veiligheid, ARBO, FMD (Falsified Medicines Directive) (w2, w3) - Kan volgens geldende protocollen en richtlijnen werken (w1, w2, w3) - Heeft kennis van kwaliteitsnormen zoals FNA, NAN en LNA (w2) - Kan (h)erkennen en handelen t.a.v. (bijna) incidenten, om schade voor patiënten te beperken, openheid te bieden en herhaling te voorkomen. (w1, w2) 	Biedt productzorg volgens wet- en regelgeving, richtlijnen, protocollen en kwaliteitsnormen.	<p><u>Hygiëne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contaminatiebronnen, - Werken volgens protocol om besmetting te voorkomen <p><u>Veiligheid en ARBO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbeidshygiënische maatregelen: stap 1 t/m 4 <p><u>FMD:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Controle van verzegeling en 2D-code <p><u>Handelen bij incidenten volgens protocol.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - CMR - Lijst verwisselingen KNMP: Medicatieverwisselingen in de 1e en 2e lijn (zie bijlage 3) <p><u>LNA-kwaliteitsnormen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - LNA-procedures m.b.t. het ter beschikking stellen van geneesmiddelen. - LNA-procedures logistiek en beheer. <p><u>FNA</u></p> <p><u>NAN</u></p>	B1-K3-W-overstijgend
Bewaartermijnen en bewaarcondities	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van bewaartermijnen en bewaarcondities 	Benoemt de bewaartermijn en bewaarcondities voor klaargemaakte en bereide geneesmiddelen.	<p><u>Bewaartemperatuur:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Koelkast, kamertemperatuur, diepvries <p><u>Bewaartermijnen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Volgens LNA 	B1-K3-W1

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Berekeningen	<ul style="list-style-type: none"> - Kan rekenvaardigheden toepassen met betrekking tot: doseringen (w1), concentraties (w2), omrekenen van hoeveelheden (w1), toepassen van schaalverandering (w2), Internationale Eenheden (w2), controleren van berekeningen (w2), bewaartermijn (w2) en afleverhoeveelheid (w1) 	Berekent doseringen en concentraties, rekent hoeveelheden om, past schaalverandering en Internationale Eenheden toe en controleert berekeningen, bewaartermijn en afleverhoeveelheid.	<u>Doseringen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Voorschrift toereikend voor behandelperiode <u>Omrekenen van hoeveelheden/afleverhoeveelheid:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Aantal doses berekenen op basis van voorschrift en behandelperiode <u>Concentraties:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Omrekenen van mg/g naar % en andersom <u>Toepassen van schaalverandering:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Omrekenen van hoeveelheid uit standaardvoorschrift naar de voorgeschreven hoeveelheid <u>IE: omrekenen van IE (vitamine D)</u> <u>Bewaartermijn:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Uiterste gebruiksdatum berekenen. 	B1-K3-W1 B1-K3-W2
Voor toediening gereed maken (VTGM)	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft kennis over grondstoffen en emballage - Heeft kennis over bereidingsmethoden en aseptische bereide producten handelingen - Heeft brede kennis van vakspecifieke materialen en instrumenten - Kan vaardigheden toepassen met betrekking tot voor toediening gereed maken (VTGM en VTGM-oralia) van bijvoorbeeld antibioticadraken en het uitvullen van producten aan de hand van geldende procedures (zoals LNA-procedures) 	<p>Benoemt de eigenschappen van grondstoffen.</p> <p>Herkent in een voorschrift de werkzame stof en benoemt de meest voorkomende hulpstoffen bij de toedieningsvorm.</p> <p>Emballage: benoemt de voorkeurverpakking van de meest voorkomende toedieningsvormen. Benoemt hoe volgens geldende procedures op maat gemaakte geneesmiddelen voor toediening gereed gemaakt worden.</p>	<u>Vaste stoffen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Fijnheidsgraad, verschil tussen een poeder en een kristallijne stof <u>Vloeistoffen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Verschil tussen een waterige vloeistof en een viskeuze vloeistof <u>Conserveermiddelen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Relatie tot houdbaarheid en tolerantie door de patiënt <u>Hulpstoffen en emballage bij capsules:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Vulstof: microkristallijne cellulose, lactose - Glijmiddel: silica colloidalis anhydrica - Emballage: kunststof of glazen pot met deksels die de inhoud tegen licht beschermt <u>Hulpstoffen en emballage bij dranken:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Smaakstoffen: stropen, essences, vluchtige oliën, sol. Sorbitol, sacharide natrium - Conserveermiddel: methylparahydroxybenzoesuur - Oplosmiddelen: water, verschil tussen gezuiverd, water, kraanwater en water van goede microbiologische kwaliteit; alcohol: verschil tussen alcohol en alcoholatonatus - Emballage: Fles met maatbeker of - lepel of doseerspuit 	B1-K3-W2

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Voor toediening gereed maken (VTGM) <i>(vervolg)</i>			<p><u>Hulpstoffen en emballage bij crèmes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - OW-emulgatoren: Alcohol cetylicus et stearylicus emulsificans B, Cetomacrogolwas - WO-emulgatoren: adeps lanae - Conserveermiddel bij OW crèmes: sorbinezuur - Emballage: tube en pot (ivm houdbaarheid) <p><u>Hulpstoffen en emballage bij zetpillen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zetpilbasis: Adeps solidus: Witepsol - Emballage: afgeplakte zetpilstrips in een zetpildoos of een pot die zo nodig tegen lichtinvloed is beschermd. <p><u>Hulpstoffen en emballage bij oogdruppels:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Conserveermiddel: benzalkoniumchloride in combinatie met natrium edetaat - Emballage: steriele oogdruppelflacon met polypropyleen druppelopzet van max. 10 ml. <p><u>Risico m.b.t. werken met grondstoffen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken met RiFaS t.b.v. bescherming 'bereider' <p><u>Aseptisch werken in een LAF-kast</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verschil tussen een LAF-kast, stofafzuigkast en zuurkast (verschil in luchtstroom, doel van de kast) <p><u>Vloeistoffen (i.r.t. bereidingsmethoden)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - oplossen/mengen van vaste stoffen met een vloeistof - tarreren/kalibreren <p><u>Vakspecifieke materialen en instrumenten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diverse maatcilinders - Gram- en mg balans - Telgootjes <p><u>VTGM antibiotica drankjes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Juiste handelingen, in ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> o keuze juiste kwaliteit water o juiste hoeveelheid water o loskloppen van poeder <p><u>Procedure Oralia VTGM</u></p> <p><u>Uitvullen uit voorraadverpakking:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - juiste verpakking - voorkomen van contaminatie - kruiscontaminatie (vuil telgootje) 	

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Logistiek en beheer	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van de farmaceutische distributieketen ten behoeve van logistieke processen - Heeft kennis van geautomatiseerde geneesmiddelendistributiesystemen, zoals local filling, central filling, smart filling, baxter, herhaalservice en track & trace - Heeft kennis van digitale en technologische ontwikkelingen, zoals papierloos werken, aflevervormen buiten openingstijden 	<p>Beschrijft de farmaceutische distributieketen en de plaats die de apotheek daarin neemt.</p> <p>Beschrijft de geautomatiseerde geneesmiddelen-distributiesystemen die in de apotheek worden gebruikt.</p>	<p><u>Distributieketen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spécialité: van fabrikant naar importeur naar groothandel naar apotheek - Parallelimport - Generiek product (diverse fabrikanten): levering via groothandel aan de apotheek <p><u>Geautomatiseerde geneesmiddelendistributiesystemen,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Local filling - Central filling - Smart filling <p><u>baxter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Procedures rondom de baxter <p><u>herhaalservice en track & trace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - AIS - Uitgifteautomaat 	B1-K1-W3

2.4 Kerntaak B1-K4: Werken aan kwaliteit en deskundigheid

B1-K4-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid (leren & ontwikkelen)

B1-K4-W2: Werkt aan bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg (professionaliteit)

B1-K4-W3: Werkt multidisciplinair samen en stemt werkzaamheden af (samenwerking)

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Deskundigheidsbevordering	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft brede kennis van relevante vakliteratuur en scholingsaanbod - Kan feedbackvaardigheden inzetten - Kan reflectievaardigheden inzetten om haar eigen beroepshandelen te toetsen 	<p>Benoemt relevante vakliteratuur ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van een apothekersassistent.</p> <p>Analyseert de eigen deskundigheid in relatie tot de werkzaamheden in de apotheek en benoemt mogelijkheden om de eigen deskundigheid te bevorderen.</p> <p>Beoordeelt resultaten van eigen handelen en gedrag met betrekking tot de werkzaamheden in de apotheek, op basis van analyse, feedback en reflectie en formuleert vervolgens persoonlijke leerdoelen en acties.</p>	<p><u>Vakliteratuur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - KNMP Kennisbank - UA Magazine Apothekersassistent - Optima Farma website - SBA-web - Apotheekteam Magazine KNMP - Kwaliteitsregister Apothekersassistent <p><u>(Na)scholing</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - SANA-web - KABIZ-web <p><u>Reflectievaardigheden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - POP - PAP 	B1-K4-W1
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van verschillende gesprekstechnieken (w3) - Kan communicatieve vaardigheden toepassen (w1) - Kan samenwerkingsvaardigheden toepassen (w3) - Kan sociale vaardigheden toepassen in relatie tot patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners (w3) - Kan afstemmen op diverse achtergronden in diverse werkcontacten (w3) 	<p>Integreert gespreks- en communicatietechnieken in de communicatie met patiënten, naastbetrokkenen, collega's en zorgverleners.</p> <p>Creëert samenwerking met collega's en andere zorgverleners met diverse achtergronden.</p>	<p><u>Gesprekstechnieken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luisteren, samenvatten, doorvragen - Concretiseren - Parafaseren - Omgaan met stiltes - Argumenteren - Assertief reageren, grenzen aangeven - Mening verwoorden - Onderhandelen - Overtuigen - Discussiëren - Verantwoording afleggen 	B1-K4-W1 B1-K4-W3

Thema BOK	Kenniselementen KD	Leerresultaten	Onderwerpen	Wp's
Kwaliteitszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van de toepassing van kwaliteitszorgsystemen in farmaceutische zorg (w2) - Heeft specialistische kennis van geldende relevante wet- en regelgeving procedures en protocollen met betrekking tot kwaliteitszorg (w2) - Heeft kennis van de beroepscode van de apothekersassistent (w1) 	<p>Begrijpt en hanteert kwaliteitszorgsystemen in farmaceutische zorg.</p> <p>Checkt werkzaamheden op kwaliteit en beargumenteert het belang van kwaliteit leveren.</p> <p>Beoordeelt werkzaamheden op basis van wet- en regelgeving, procedures, protocollen, richtlijnen en de beroepscode.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - WGBO - Prestatie-indicatoren IGJ - AVG - KNMP-richtlijnen - NAN - ZAN - Recalls - Wet BIG – artikel 34 - Certificering (HKZ) - Beroepscode apothekersassistent 	<p>B1-K4-W1</p> <p>B1-K4-W2</p>
Multidisciplinair samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft specialistische kennis van het relevante werkveld (w3) - Heeft brede kennis van aangrenzende disciplines binnen de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg (w3) - Heeft specialistische kennis van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle betrokkenen binnen de organisatie (w2) 	<p>Analyseert welke bijdrage verschillende werkvelden en disciplines kunnen leveren in relatie tot de gewenste farmaceutische zorg.</p> <p>Benoemt de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle betrokkenen binnen de organisatie</p>	<p><u>Werkveld:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Openbare apotheek - Ziekenhuisapotheek - Poliklinische apotheek - Bereidingsapotheek - Instellingsapotheek - Apotheekhoudende huisarts <p><u>Aangrenzende disciplines:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Huisartsenzorg - Thuiszorg - Verpleegafdelingen en poliklinieken ziekenhuis - Gezondheidscentra - Tandartsen - GGZ - Verslavingszorg - Verzorgingshuizen/verpleeghuizen - Verloskundigen - Diëtisten <p><u>Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Organogram apotheek 	<p>B1-K4-W2</p> <p>B1-K4-W3</p>

Bijlagen bij de Body of Knowledge Kwalificatiedossier Apothekersassistent (crebonummer 23265)

Deze bijlagen worden elk jaar aangepast aan de actuele situatie.
Versie deze bijlagen: september 2023

Overzicht van doorgevoerde wijzigingen t.o.v. de vorige versie (van september 2021)

- In bijlage 1 zijn de in 2021 en eerder uit de top 100 vervallen middelen verwijderd.
- In bijlage 1 zijn de in 2022 uit de top 100 vervallen middelen rood gearceerd. Deze middelen kunnen nog voorkomen in examens.
- In bijlage 1 zijn de nieuw opgenomen middelen groen gearceerd of geel gearceerd als ze eerder ook al opgenomen waren.
- In bijlage 1 zijn middelen die niet in de top 100 voorkomen maar wel van belang zijn om in onderwijs (en examinering) te benoemen oranje gearceerd.
- Bijlage 2 bestaat uit twee onderdelen, bijlage 2a en bijlage 2b.
In bijlage 2a staan de interacties, contra-indicaties en mfb's binnen de 3 categorieën op alfabetische volgorde.
Deze zijn als volgt geactualiseerd.
 - De datum van de MFB's is aangepast van 2020 naar 2022
 - In de categorie overig zijn enkele aanpassingen doorgevoerd, namelijk: Metformine bij diabetes mellitus is vervallen; RAAS-remmers + kalium(spaarders) tweede lijn zijn vervallen; bij P2Y12-remmer is de tekst Dubbel/triple-therapie toegevoegd en is een variant daarvan toegevoegd; hormonale anticonceptie → 52 jaar is toegevoegdIn bijlage 2b zijn een aantal veelvoorkomende geneesmiddelen opgenomen waarvan de student de aangegeven doseringen en de aangegeven bijzonderheden geacht wordt uit het hoofd te kennen. Deze zijn niet gewijzigd.
- Bijlage 3 en bijlage 4 zijn volledig geactualiseerd met nieuwe links.

Bijlage 1: Topgeneesmiddelen stofnamen overzicht GIP-gebruikers en uitgifte september 2023

Toelichting op deze bijlage: De GIP Top 100 is aan verandering onderhevig. Een examenleverancier zal bij elk examen de GIP top 100 die gebruikt is moeten benoemen bij de betreffende examenserie.

In het overzicht blijven vervallen geneesmiddelen van 1 jaar eerder gemarkeerd opgenomen (zie legenda onder het overzicht), deze middelen kunnen nog in de meest recente versies van het examen opgenomen zijn zodat er ook in het onderwijs aandacht voor moet blijven. Middelen die meer dan 1 jaar geleden uit de top 100 zijn vervallen komen in het examen niet meer voor, deze kunnen natuurlijk nog wel in het onderwijsprogramma van de opleiding opgenomen blijven. Ditzelfde geldt voor nieuwe middelen die nog niet in de top 100 opgenomen kunnen zijn omdat ze net op de markt zijn.

Vanaf deze upgrade kunnen ook belangrijke middelen die niet (meer) in de top 100 voorkomen toch opgenomen zijn. (zie legenda onder het overzicht).

Topgeneesmiddelen (Combinatie van Top 100 Gebruikers met Top 100 Uitgiftes) Bron: GIPdatabank

A02 – MIDDELEN BIJ ZUURGERELATEERDE AFWIJKINGEN – MIDDELEN BIJ ULCUS PEPTICUM EN GASTRO-OESOFAGEALE REFLUX
Omeprazol
Pantoprazol
Esomeprazol
A03 – MIDDELEN BIJ FUNCTIONELE MAAGDARMSTOORNISSEN – A03F – MOTILITEITSBEVORDERENDE MIDDELEN
Metoclopramide
A06 – MIDDELEN BIJ OBSTIPATIE
Psylliumzaad
Macrogol combinatiepreparaten
A10 – DIABETESMIDDELEN – A10A INSULINES EN ANALOGEN
Insuline aspart
Insuline glargine
A10 – DIABETESMIDDELEN – A10B BLOEDGLUCOSEVERLAGENDE MIDDELEN EXCL. INSULINES
Metformine
Gliclazide
A11 – VITAMINEN
Colecalciferol
A12 – MINERAALSUPPLEMENTEN
Calcium met vitamine d en/of andere middelen

B01 – ANTITROMBOTICA
Acenocoumarol
Clopidogrel
Acetylsalicylzuur 80mg
Carbasalaatcalcium 100 mg
Rivaroxaban
Apixaban
B03 – MIDDELEN BIJ ANEMIE
Ferrofumaraat
Hydroxocobalamine
Foliumzuur
C01 – CARDIACA – C01A HARTGLYCOSIDEN
Digoxine
C01 – CARDIACA – C01D VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN
Isosorbidedemonittraat
Nitroglycerine – nieuw opgenomen in lijst 2022
C03 – DIURETICA
Hydrochloorthiazide
Furosemide
Bumetanide
Spirolacton
C07 – BETA-BLOKKERS
Propranolol – vervallen vanaf lijst 2022
Sotalol
Metoprolol
Atenolol
Bisoprolol
C08 – CALCIUMANTAGONISTEN
Amlodipine
Nifedipine
Barnidipine

C09 – MIDDELEN AANGRIJPEND OP HET RENINE-ANGIOTENSINESYSTEEM
Enalapril
Lisinopril
Perindopril
Losartan
Irbesartan
Candesartan
C10 – ANTILIPAEMICA
Simvastatine
Pravastatine
Atorvastatine
Rosuvastatine
Ezetimib
D01 – DERMATOLOGICA – D01A ANTIMYCOTICA, LOKALE
Ketoconazol op de huid
D02 – EMOLLIENTIA EN PROTECTIVA
Overige emollientia en protectiva
D06 – ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR DERMATOLOGISCH GEBRUIK
Fusidinezuur op de huid
D07 – DERMATOLOGISCHE CORTICOSTEROIDEN
Hydrocortison op de huid
Hydrocortisonbutyraat op de huid – vervallen vanaf lijst 2022
Triamcinolon op de huid
Betamethason op de huid
Mometason op de huid
Clobetasol op de huid
Imidazolen/triazolen combinaties met corticosteroiden
G01 – GYNAELOGISCHE ANTIMICROBIELE MIDDELEN
Miconazol voor vaginale toediening – vervallen vanaf lijst 2022
G03 – GESLACHTSHORMONEN EN MODULATOREN VAN HET GENITALE STELSEL – G03A HORMONALE ANTICONCEPTIVA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Ethinylestradiol met levonorgestrel
G04 – UROLOGICA
Solifenacine – vervallen vanaf lijst 2022
Tamsulosine

H02 – CORTICOSTEROÏDEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Prednisolon (systemisch gebruik)
Triamcinolon (systemisch gebruik)
H03 – SCHILDKLIERMIDDELEN
Levothyroxine
J01 – ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Doxycycline
Amoxicilline
Flucloxacilline
Amoxicilline met enzymremmer
Azitromycine
Ciprofloxacine
Nitrofurantoin
Tetanustoxoïde
Fosfomycine
L04-IMMUNOSUPPRESSIVA – L04AX OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA
Methotrexaat
M01- ANTI-INFLAMMATOIRE EN ANTIREUMATISCHE MIDDELEN
Diclofenac
Ibuprofen
Naproxen
M04 – JICHTMIDDELEN
Allopurinol
M05 – MIDDELEN BIJ BOTZIEKTEN
Alendroninezuur
N02 – ANALGETICA
Oxycodon
Fentanyl
Tramadol
Tramadol combinatiepreparaten
Paracetamol (staat niet meer in de lijst vanaf 2019 / wel opnemen)
Sumatriptan – nieuw opgenomen in lijst 2022
N03 – ANTI-EPILEPTICA
Valproïnezuur
Pregabaline

N04 – PARKINSONMIDDELEN
Levodopa met decarboxylaseremmer
N05 – PSYCHOLEPTICA – N05A ANTIPSYCHOTICA
Olanzapine
Quetiapine
Risperidon
N05 – PSYCHOLEPTICA – N05BA/N05CD BENZODIAZEPINEDERIVATEN
Diazepam
Oxazepam
Lorazepam
Temazepam
N06 – PSYCHOANALEPTICA – N06A – ANTIDEPRESSIVA
Amitriptyline
Nortriptyline
Citalopram
Paroxetine
Sertraline
Mirtazapine
Venlafaxine
Escitalopram
N06 PSYCHOANALEPTICA – N06B PSYCHOSTIMULANTIA, MIDDELEN VOOR ADHD EN NOOTROPICA – N06BA CENTRAALWERKENDE SYMPATHICOMIMETICA
Methylfenidaat
N07 OVERIGE MIDDELEN WERKZAAM OP HET ZENUWSTELSEL – N07C VERTIGOMIDDELEN
P01 ANTIPROTOZOICA – P01A AMOEBIASISMIDDELEN EN ANDERE ANTIPROTOZOICA
R01 MIDDELEN VOOR NASAAL GEBRUIK – R01AD CORTICOSTEROIDEN
Fluticason ter inhalatie via de neus
Mometason ter inhalatie via de neus
Fluticason (furoaat) via de neus
Fluticason combinatiepreparaat

R03 MIDDELEN BIJ ASTMA/COPD
Salbutamol
Salmeterol met fluticason
Formoterol met budesonide
Formoterol met beclometason
Fluticason voor inhalatie via de mond
Tiotropium
R05 – HOEST- EN VERKOUDHEIDSMIDDELEN
Codeïne
R06 – ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK
Levocetirizine
Desloratadine
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01AA ANTIBIOTICA
Chlooramfenicol voor in het oog
Fusidinezuur voor in het oog
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01CA CORTICOSTEROIDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN
Dexamethason met antimicrobiële middelen voor in het oog
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01ED
Timolol combinatiepreparaten
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01GX OVERIGE ALLERGIEMIDDELEN
Levocabastine voor in het oog
S01 – MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK – S01XA OVERIGE MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK
Kunstranen en andere indifferente preparaten
Dexamethason met antimicrobiële middelen voor in het oog
S02 – MIDDELEN VOOR OORHEELKUNDIG GEBRUIK – S02CA CORTICOSTEROIDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN
Hydrocortison met antimicrobiële middelen voor in het oor
Triamcinolon met antimicrobiële middelen voor in het oor
Dexamethason met antimicrobiële middelen voor in het oor – vervallen vanaf 2020, maar vanaf 2021 weer in de lijst

Legenda kleurcoderingen:
Aanduiding/indeling soort middelen
vervallen middel vanaf het huidige jaar -1 (zou nog in het examen kunnen voorkomen)
middel staat niet (meer) in top 100 maar is wel opgenomen
nieuw toegevoegd middel na eerder vervallen te zijn geweest
nieuw toegevoegd middel

Bijlage 2a: Lijst IA/CI/MFB's

De in onderstaande lijst opgenomen IA/CI/MFB's wordt de student geacht paraat te hebben, inclusief achtergrond. Overigens moet de student alle signalen correct kunnen afhandelen.

IA/CI/MFB	Omschrijving op de kennisbank van de KNMP
CI	Astma/COPD: betablokkers, niet-selectief
CI	Astma/COPD: betablokkers, oculair
CI	Astma/COPD: betablokkers, selectief
CI	Astma: NSAID's, oculair
CI	Astma: NSAID's, system. (Excl. COX-2-remmers)
CI	Astma: salicylaten (anti-trombotisch)
CI	Depressie: corticosteroiden
CI	Diabetes: corticosteroiden (system)
CI	Verminderde nierfunctie
IA	Anticonceptiepil + Anti-epileptica
IA	Betablokkers + NSAID's
IA	Betablokkers + Orale bloedglucoseverlagers
IA	Betablokkers niet-selectief + Insuline
IA	Betablokkers selectief + Insuline
IA	Bisfosfonaten + Antacida/Ijzer/Calcium
IA	Diuretica + NSAID's
IA	Ijzer + Antacida/Carbonaat/Calcium/Magnesium
IA	Methotexaat + NSAID's
IA	NSAID's + Corticosteroiden
IA	NSAID's + Serotonergwerkende middelen
IA	RAAS-remmers + Diuretica
IA	RAAS-remmers + NSAID's
IA	Salicylaten antitrombotisch + Ibuprofen
IA	Salicylaten anti-trombotisch + NSAID's
IA	Simvastatine/Atorvastatine + CYP3A4-remmers
IA	Tetracyclines + Antacida/Calcium
IA	Thyreomimetica + Antacida/Calcium/Magnesium
IA	Thyreomimetica + Ijzer
IA	VKA's + Antibiotica (ex. Cotrim/Metron/Cefam/Flucl)
IA	VKA's + Cotrimoxazol
IA	VKA's + Miconazol Oraal/Vaginaal/Cutaan
IA	VKA's + Salicylaten antitromb. (t/m100mg)
IA	VKA's + Vitamine K
MFB	<p>Landelijke set MFB's 2022 i.c.m. aanvullende set MFB's 2022. Daarnaast van de Medisch Farmaceutische Beslisregels uit de categorie overige:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antimycotica bij inhalatiecorticosteroiden - Foliumzuur bij methotexaatgebruik - Glibenclamide bij diabetes mellitus type 2 - Kaliumcontrole RAAS-remmers/diuretica - Laxantia bij opioïde gebruik - Let op: zwangerschapspreventieprogramma - Maagbescherming bij NSAID gebruik - Maagbescherming bij salicylaat-/coxib gebruik - Osteoporoseprofylaxe bij corticosteroid gebruik - Dubbel/triple therapie: P2Y12-remmer + salicylaat antitrombotisch + VKA/DOAC - Dubbel/triple therapie: P2Y12-remmer of salicylaat antitrombotisch/VKA/DOAC - Trombocytenaggregatieremmers bij nitraatgebruik - Hormonale anticonceptie → 52 jaar

Bijlage 2b: Doseringen en bijzonderheden geneesmiddelen K2

Voor een aantal geneesmiddelen wordt van de student verwacht dat hij/zij de dosering en/of een aantal bijzonderheden kent.

Deze zijn in onderstaande lijst opgenomen:

Geneesmiddel	Dosering	Bijzonderheden
Aanstipvloeistof bij wratten		<ul style="list-style-type: none"> Omliggende huid beschermen
Benzoylperoxidegel	<ul style="list-style-type: none"> 1 x daags, opbouwen naar 2 x daags, maximaal 2 dagen 	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik en behandelduur, niet inmasseren Minimaal 3 maanden gebruiken
Clotrimazol crème en tabletten bij vaginale schimmel		<ul style="list-style-type: none"> Behandelduur creme Gebruik vaginaaltablet 's avonds
Loperamide	<ul style="list-style-type: none"> Volwassendosering oraal volgens standaard voor zelfzorg 	<ul style="list-style-type: none"> Stoppen als ontlasting weer normaal is
Maagklachten		<ul style="list-style-type: none"> Innamemoment Antagel
Mebendazol	<ul style="list-style-type: none"> Dosering bij aarsmaden volgens de standaarden voor zelfzorg voor kinderen en volwassenen 	
Miconazol		<ul style="list-style-type: none"> Duur behandeling
Noodanticonceptie		<ul style="list-style-type: none"> Binnen 72 uur (levonorgestrel) Binnen 120 uur (Ullipristal)
Paracetamol	<ul style="list-style-type: none"> Volwassendosering oraal volgens standaard voor zelfzorg Volwassendosering rectaal volgens standaard voor zelfzorg 	
Reisziektmiddelen: Meclozine Cinnarizine Chloorcyclizine		<ul style="list-style-type: none"> Werkingsduur meclozine, cinnarizine, chloorpromazine en cyclizine
Terbinafine		<ul style="list-style-type: none"> Duur behandeling “Once”gebruiken op beide voeten Niet voor kinderen
Vitamine D	Dosering volwassenen: <ul style="list-style-type: none"> Vrouwen > 50 jaar 400IE/dag Mannen en vrouwen > 70 jaar 800IE/dag 	
Xylometazoline		<ul style="list-style-type: none"> Maximale gebruiksduur xylometazoline
Zinksulfaatgel	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik volwassenen volgens standaard voor zelfzorg 	<ul style="list-style-type: none"> Aanbrengen alleen op plekje(s) tot ingedroogd

Bijlage 3: Lijst Medicatieverwisselingen KNMP

(gewijzigd t.o.v. vorige versie)

De meest recente lijst van 2022 is van Instituut Verantwoord Medicijngebruik

<https://www.medicijngebruik.nl/vmi/informatiepagina/5319/lijst-medicatieverwisseling-2022>

In dit overzicht zijn de medicatieverwisselingen opgenomen waarover VMI in 2022 minimaal 2 meldingen kreeg. Deze meldingen waren afkomstig uit ziekenhuizen en openbare apotheken. Zowel de naamsverwisselingen (soundalikes) als verpakkingsverwisselingen (lookalikes) zijn samengevoegd in dit overzicht.

Bijlage 4: Triage instrument NIVEL

(gewijzigd t.o.v. vorige versie)

Triage instrument NIVEL

[Tool - TRIAGE: vragenset voor apotheketeam bij baliegesprekken \(2020\) | Nivel](https://www.nivel.nl/nl/resultaten-van-onderzoek/tools-de-zorg/tool-triage-vragenset-voor-apotheekteam-bij-baliegesprekken) ofwel

<https://www.nivel.nl/nl/resultaten-van-onderzoek/tools-de-zorg/tool-triage-vragenset-voor-apotheekteam-bij-baliegesprekken>

In dit verband is ook de KNMP-richtlijn Consultvoering van belang:

[Consultvoering | KNMP](https://www.knmp.nl/richtlijnen/consultvoering) ofwel

<https://www.knmp.nl/richtlijnen/consultvoering>